بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުން

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2022/HC-B12/64
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތް:** އިބްރާހީމް ރައުފާން / އޭރިއަލްވިލާ، ސ.ހިތަދޫ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ކާޖު އަމުރު (ބަންދުން ދޫކޮށްލުން)

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު
އިސްފަނޑިޔާރު ޢާއިޝާ ޝުޖޫން
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ނިންމި ތާރީޚު:
21 ޝައްވާލް 1443
20 މެއި 2022

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ނަޒަރުސާނީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 06 ޛުލްޙިއްޖާ 1443 / 05 ޖުލައި 2022

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 145-J/MA/2022/1238
- ނިންމި ތަން: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު (ބަންދުން ދޫކުރުމަށް)
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 27 ޖޫން 2022
- ނިމުނު ތާރީޚް: 28 ޖޫން 2022

ޖިނާއީ - ކޯޓު އަމުރު - ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ – ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާ - ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޖިނާޔާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ހުށަހެޅުން - ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 28-2 ވަނަ މާއްދާއާއި 28-5 ވަނަ މާއްދާ

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: (މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible].)

ތަޢާރުފު:

1. މި ޤަޟިއްޔާއަކީ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1238 (28 ޖޫން 2022) ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން (މީގެ ފަހުން "ދައުލަތް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް"ގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުން ބަލައިގަތް ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާކުރެވިފައިވަނީ ސ. ހިތަދޫ / [illegible]، އިބްރާހީމް ސަލްމާން (ދރފ A153456) (މީގެ ފަހުން "އިބްރާހީމް ސަލްމާން" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް"ގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ)ގެ މައްޗަށެވެ.

[illegible] [illegible]:

2. ބައިނަލްއަޤްވާމީ [illegible] [illegible] [illegible] 21 ޖޫން 2022 ގައި [illegible]

ފުލުހުންގެ ދައުރު އަދާކުރުމަށް ހުރަސް އަޅާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައިގައި[1] އިބްރާހީމް ހައްޒާން ހައްޔަރުކުރުއްވާފައިވެއެވެ.[2]

3. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[3] 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި، (ނ) ގެ 3، 4، 5 އަދި 6 ވަނަ ނަންބަރުތަކާއި، ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[4] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) އާ ޙަވާލާދީ، އިބްރާހީމް ހައްޒާން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމަށް އެދިފައިވެއެވެ.[5]

4. 23 ޖޫން 2022ގެ 14:30 އިން ފެށިގެން 28 ޖޫން 2022ގެ 14:29ގެ ނިޔަލަށް އިބްރާހީމް ހައްޒާން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރުކުރުއްވާފައިވެއެވެ.[6] އެ އަމުރުގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބަކީ ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] މިންވަރެއްގެ [illegible] [illegible]، ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[7] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ.[8] އަދި ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ [illegible] އޮންނަކަމަށް [illegible] ސަބަބުގެ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[9] 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (3) ވަނަ ނަންބަރާއި، (6) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާކަމަށް ބެލެވޭތީކަމުގައި އެ އަމުރުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެ

---

[1] [illegible] ހައްޔަރުކުރުމުގެ އަމުރު ހޯދުމަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[2] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/HA/2022/245 (22 ޖޫން 2022) އަމުރުން، 22 ޖޫން 2022ގެ 18:32 ގައި އިބްރާހީމް ހައްޒާން ހައްޔަރުކުރުއްވާފައިވަނީ "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]"ކަން އެނގެއެވެ.

[3] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[5] ދިވެހި ފުލުހުންގެ [illegible] ރިކުއެސްޓް ނަންބަރު MF/194462 [illegible] [illegible] އިތުރުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު

[6] 23 ޖޫން 2022 ދުވަހުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1196 ކޯޓު އަމުރުން މިކަން އެނގެއެވެ.

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2015

[8] 23 ޖޫން 2022 ދުވަހުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1196 ކޯޓު އަމުރު

[9] 2021-SC-REG-01

އިތުރުން، އެ އަމުރުގެ އިތުރު ބަޔާނުގައި އިބްރާހީމް ރައްޖާން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމަށް އެދިފައިވީނަމަވެސް، ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިތަކަކާއި ހާދިސާއާ ގުޅުވާލެވޭ މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، 5 (ފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުމުގެ ސަބަބުތަކެއް ހުށަހެޅިފައިވާކަމަށް ބުނެވެންނެތްކަމުގައިވެސް ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ.

5. އިބްރާހީމް ރައްޖާނުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމަށް ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުން އެދިފައިވެއެވެ.[10] އަދި ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދިފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 3، 4، 5 އަދި 6 ވަނަ ނަންބަރާއި، ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[11] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ)އާ ހަވާލާދީ، އިބްރާހީމް ރައްޖާން 9 (ނުވައެއް) ދުވަހަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށެވެ.[12]

6. ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އިބްރާހީމް ރައްޖާން [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް 28 ޖޫން 2022 ގައި އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.[13] ބަންދުން ދޫކޮށްލި ސަބަބުތަކުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އިބްރާހީމް ރައްޖާނުގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] މިންވަރަށް ހެކި ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ބަޔާންކުރާ ހާލަތެއް ވުޖޫދުވެފައިވޭތޯ ބަލާއިރު، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޮތް [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ހާލަތެއް ވުޖޫދުވެފައިވާކަން [illegible] [illegible] ސަބަބުތަކެއް [illegible]، އިބްރާހީމް ރައްޖާނުގެ މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49

---

[10] ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ރިފަރެންސް ނަންބަރު MF/194533 ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[12] ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ރިފަރެންސް ނަންބަރު MF/194533 ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު

[13] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1238 (28 ޖޫން 2022) ކޯޓު އަމުރު

ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ބޮޑެތި ފުރުޞަތުތަކެއް ސަރުކާރަށް ގެއްލުވުމަކީ، ސަރުކާރާއި

ކަނޑައެޅިފައިވާ ނިންމިފައެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާއި، އެ ނުކުތާތަކުގެ ދިރާސާ ތަޙުލީލު:

7. ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 145-J/MA/2022/1238 ކޭސްގެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 02 (ދޭއް) އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ. މި ކޯޓުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާ،

7.1 ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަކީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެހެންމީހުން ދަށް މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ބަލާނުލެވޭނެ" ކަމަށް ބުނެފައިވާއިރު، ޖިނާއީ މަރުޙަލާގެ ޤާނޫނުގެ[14] 26 ވަނަ މާއްދާއާއި، ސަރުކާރުގެ ކުއްލިގޮތުން ޗުއްޓީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނިންމުމުގެ ޤަރާރެއް ނެރެފައިވާތީއެވެ. މި ނުކުތާގެ ދައުރުގައި އިސްތިރާޙު ދައްޗާންގެ ފަރާތުން ބުނުއްވައިފި، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1196 (23 ޖޫން 2022) ކޯޓު އަމުރުން އިސްތިރާޙު ދައްޗާން ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކުރައްވާފައިވާ ޖިނާއީ މަރުޙަލާގެ ޤާނޫނުގެ[15] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަކާ ނުލައި ކަމަށާއި ޚިލާފުވާކަމަށް ކަމަށާއި ޤަރާރާއި ޕޮލިސްގެ ކުއްލި ޙާލަތްތަކުގައި ބަލާނެ ބަލަހައްޓާ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ނިސްބަތްކުރުމެއް ނެތްކަމަށެވެ. އެގޮތުން އެކަމަށް ކޯޓު އަމުރުގައި "ބަންދުކުރުމަށް ވަނީ އެކަމަށް ނުލަ ތިބި ކުއްޖެއް ހާޒިރުވާ" ކަމަށް ބުނެ ކުއްޖާގެ ބަދަލުގައި "ކުއްލިއަކަށް ދިމާވެދާނެ ގޮތަށް ނިދި ހާޒިރުވާ" ކަމަށް

---

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[15] އެއް

ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ ކަމަށެވެ. މީގެ އިތުރުން، ބުނެވުނު ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ހެކިތައް ދެވަނަ ފަހަރު ބަންދުކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅި އިރުވެސް ހުށަހަޅާފައިވާތީ އެ ހެކިތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް [illegible] [illegible] ކޯޓުން ފުރަތަމަ ނެރެފައިވާ އަމުރު ދައުލަތުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާތީ އެ އަމުރުން ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ދެވަނަ ކޯޓު އަމުރުން ބަދަލުނުކުރެވޭނެކަމަށެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ސަޢީދު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް** ޤަޟިއްޔާގެ 28 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައިވާ ފަދައިން [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ [illegible] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ)ގެ [illegible] (ހ)ގައި [illegible]

7.2 [illegible] ޤާނޫނުގެ[16] 63 ވަނަ މާއްދާއާއި، [illegible] ޤާނޫނުގެ[17] 2-28 [illegible] (ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 [illegible]) 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި [illegible]

---

[16] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[17] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

8. މި ދެ ނުކުތާގެ އަލީގައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އުފުލައިދެއްވި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1238 (28 ޖޫން 2022) ގެ އަމުރު ބާޠިލުކޮށް ކަނޑައަޅައި، ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[18] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިބްރާހީމް ޝައްޖާން އިތުރު 09 (ނުވައެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމަށެވެ.

9. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އުފުލައިދެއްވި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1238 (28 ޖޫން 2022) ގެ އަމުރުގައިވާ ނިންމުމަކީ ސައްޙަ ނިންމުމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާ

10. ކޮންމެ އިންސާނަކީ އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު، ކުށުން ބަރީއަވެގެންވާ މީހެއްކަމުގައިވާނެ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ފަދައިން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޤާނޫނަކުން އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ނޫނީ، އެއްވެސް މީހެއްގެ ގައިން އަތުލައި، ހިފައި، ހައްޔަރުކޮށް، ބަންދުކޮށްގެން ނުވާނެކަމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 45 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ސަރީޙަކޮށް ބުނެފައި ކުރިން ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ތަޙްޤީޤުގައި މީހަކު ބަންދުކުރެވިދާނެ ޙާލަތްތަކެއް[19] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

11. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާ، **ޝަރީފް އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް** ޤަޟިއްޔާގައި ބަންދުކުރުމުގައިވާ މިނިވަންކަމުގެ ބަންދު ދުވަސްތައްޖެހުމުގައި ޖަވާބު ހޯދުން ޖެހޭ ދެ ސުވާލެއްވެއެވެ؛ މިގޮތުން ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ފަސްޖެހުމުގެ ކުރިމަތިކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ

---

[18] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[19] (ހ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުނުވެދާނެކަމަށް ބެލެވޭނަމަ، ނުވަތަ ފިލައިގަނެވާނެކަމަށް ބެލެވޭނަމަ
(ށ) ޝާހިދުންނަށް ނުފޫޒުފޯރުވާނެކަމަށް ބެލެވޭނަމަ
(ނ) ހެކިތައް ނައްތާލާނެކަމަށް ބެލެވޭނަމަ
(ރ) އަނެއްކާވެސް ކުށްކުރާނެކަމަށް، ނުވަތަ އާންމު ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވާނެކަމަށް ބެލެވޭނަމަ

މީހާއާ މެދު ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ބާރު ލިބިދޭ ހެކި ހުރިކަން ނުވަތަ ނެތްކަމާއި، ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތަކުން ކުރެ ޙާލަތެއް [illegible] ނުވަތަ ނެތްކަމުގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ [illegible] ސުވާލެވެ.

12. ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރި މައްޗަށް [illegible] މީހާއާ މެދު ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ބާރު ލިބިދޭ ހެކި ހުރިކަން ނުވަތަ ނެތްކަމުގެ މައްޗަށް [illegible]، ފުރަތަމަ [illegible]، ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް ކުރިކަމުގެ އެއްވެސް ހެއްކެއް ނެތުމެވެ. ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް ކުރިކަމުގެ އެއްވެސް ހެއްކެއް ނެތްނަމަ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތަކުން ކުރެ ޙާލަތެއް [illegible] ނުވަތަ ނެތްކަމުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible]. ދެވަނަ [illegible]، ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް އެ މީހާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] ހެކި [illegible]. [illegible] [illegible]، ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް އެ މީހާ ކުރިކަމަށް [illegible] [illegible] ހެކި [illegible]. ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] ހެކި [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] ހެކި [illegible]، ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަކުރާ ސަބަބެއް އޮތްކަން ނުވަތަ ނެތްކަން ބަލަންޖެހެއެވެ. މިއީ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޝަރީފް އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޤަޟިއްޔާ**[20] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[20] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާ

ޓެރަރިޒަމް ދެކޮޅުހެދުމުގެ ޤާނޫނުގެ[21] 26 ވަނަ މާއްދާ: [illegible] މިންވަރު

ފުރަތަމަ ނުކުތާ

13. ޓެރަރިޒަމް ދެކޮޅުހެދުމުގެ ޤާނޫނުގެ[22] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އަންނަނިވި ޙާލަތްތައް ވުޖޫދުގައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަމަލެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހަކު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޝަރީޢަތުން އަމުރުކުރެވިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

(1) ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް [illegible] [illegible] ހިނގާފައިވާ ކަމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެކަން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިނާކޮށްފައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް [illegible] [illegible] ހިނގާފައިވާ ކަމުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އެ އަމަލު [illegible] [illegible] [illegible] ހުރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިނާކޮށްފައިވުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުށުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ޓެރަރިޒަމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިނާކޮށްފައިވުން؛ ނުވަތަ

(4) ކުށުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިނާކޮށްފައިވުން؛ ނުވަތަ

---

[21] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[22] އެފަދަ

(5) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ބަންދުކުރި ދުވަސްތަކުގައިވިޔަސް، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވާނެކަމަށް ބެލުން ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤު ނިމި ދިޔައިރުވެސް.

14. މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލާ މައްސަލައެއްގައި ޖިނާއީ ބަންދުގެ މުއްދަތު ފަސޭހަ އިތުރުކުރުންތަކާއި، ފުރަތަމަ ފަހަރު ނަމަ، ބަންދުގެ މުއްދަތު 7 (ހަތެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތުގެ މަތިންކަމާއި، މި މާއްދާގެ ދަށުން ޖިނާއީ ބަންދުގެ މުއްދަތު އެންމެ ގިނަވެގެން އިތުރުކުރެވޭނީ، ޖުމުލަ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކަން ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ[23] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ، ބަންދުގައި ހުރި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި އަމުރުކުރާނީ އެއް އިޖުރާއަތެވެ. މި އިޖުރާއަތަށް އަމުރުކުރުމުގައި މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި (އިސްތިސްނާ ޙާލަތްތަކުގައި މި ބަޔާނުގެ 13 ވަނަ ނުކުތާގައި) ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުޠެއް ހަމަވާ ކަމަށް ބަޔާންކުރާ ފުލުހުންގެ އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓް އާއި ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤު ކުރިއަށްދާ އެކަށީގެންވާ ހެއްކާއެކުގައި ބަލައިގެން ކަމުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ[24] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރެއެވެ. އަދި މި ޝަރުޠުގައި، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ[25] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން 14 (ސާދަ) ދުވަހަށް ވުރެ ދިގު ނުވާގޮތަށް ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ފަސޭހަކަމުގެ މަގެއް ނެތްކަމެވެ.[26]

---

[23] އިބިދ

[24] އިބިދ

[25] އިބިދ

[26] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މައްސަލަ ސަރުކާރު ނ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް [2021] SC 67 ގެ ޝަރީޢަތުގެ 27 ވަނަ ޕެރެގްރާފް

ދެވަނަ [illegible]

15. ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[27] 26 ވަނަ މާއްދާގެ އިސްވެ [illegible] މާއްދާތަކުން[28] ބަލަމުންދާ މައްސަލައެއްގައި، މީހެއްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އެންމެ ގިނަވެގެން އިތުރުކުރެވޭނީ ޖުމްލަ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] މީހާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ، އަދި އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[29] 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި [illegible] ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[30] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible][31] "[illegible]"، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މާއްދާގެ (ށ) [illegible] [illegible] [illegible]، (ނ) [illegible] [illegible].

16. ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[32] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ބަލާއިރު، ހެކީގެ މިންގަނޑަކީ "އެކަށީގެންވާ ހެކި" ކަން އެނގެއެވެ. އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ހެކި [illegible] މިންވަރަށް ހެކި ހުރުމެވެ. މިއީ ހަމައެކަނި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި މިންވަރަށް [illegible] އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[27] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[28] (ހ) އިން ފެށިގެން (ދ)އާ ހަމައަށް ހުރި މާއްދާތައް

[29] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[30] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[31] މީހެއްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު 14 (ސާދަ) [illegible] [illegible]

[32] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[illegible] އެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް [illegible] މުއްދަތު ކޮށްފައިވާ ކަމަށް ނުވަތަ ކުށް ކުރަމުން ގެންދާ ކަމަށް ފަރާތްތަކަށް، [illegible] [illegible] [illegible].[33] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible].

17.ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[34] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައިވާ ގޮތުން، ކުރުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ކުށް ކުރިކަން ތުހުމަތުކުރެވޭ ގޮތަކަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[35] 60 ވަނަ މާއްދާއިންނެވެ. އަދި އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކުގެ[36] ތެރެއިން ސަބަބެއް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ތިންވަނަ ބާވަތް

18.ތިންވަނަ ބާވަތް [illegible] ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[37] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) [illegible]. މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކުށް ކުރިކަން ތުހުމަތުކުރެވޭ ގޮތަކަށް

---

[33] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޮފީސް [2021] SC 67 ގެ [illegible] 27 ވަނަ [illegible]

[34] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[35] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[36] (1) އޭނާ [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައެއްގެ ހެކި [illegible] ނުވަތަ އެ [illegible] [illegible] [illegible] މީހަކަށް ނުފޫޒު [illegible] [illegible] ކަމަށް ބެލެވުން، ނުވަތަ (2) އޭނާ [illegible] [illegible] ކަމަށް ބެލެވުން، ނުވަތަ (3) އޭނާ ފިލައިފާނެ ކަމަށް ބެލެވުން، ނުވަތަ (4) އޭނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ބެލެވުން، [illegible] 49 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[37] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިނެތްނަމަވެސް، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[38] 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކުގެ[39] ތެރެއިން ސަބަބެއް އޮތް، އަދި އޭނާގެ މައްޗަށް އެ މައްސަލައިގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ކޮންމެވެސް މިންވަރެއްގެ ހެކި ހުރެއްޖެނަމަ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[40] 59 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށް ވުރެ އިތުރުނުވާނޭ ގޮތެއްގެ މަތިން އޭނާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރެވިދާނެކަމަށެވެ.

19. ޓެރަރިޒަމަށް ދެކޮޅުހެދުމުގެ ޤާނޫނުގެ[41] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހެކީގެ މިންވަރަކީ އެ މައްސަލައިގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ "ކޮންމެވެސް މިންވަރެއްގެ ހެކި" ހުރުމެވެ. މި މިންވަރަށް ހެކި ހުރުމުގެ މާނަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ވ. [illegible]**[42] ޤަޟިއްޔާގައި ފަނޑިޔާރުން [illegible].[43] "ކޮންމެވެސް މިންވަރެއްގެ ހެކި ހުރުން" އަކީ [illegible] މައްސަލައިގައި "ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ހުރުން" [illegible] ކޮންމެވެސް މިންވަރެއްގެ ހެކި ހުރުމަކީ، މައްސަލައިގައި [illegible]

---

[38] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[39] (1) [illegible] (2) [illegible] (3) [illegible] (4) [illegible] 49 ވަނަ [illegible]

[40] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[41] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[42] [2021] SC 67

[43] އެ ފައިސަލާގެ 31 ވަނަ ޕެރެގްރާފް

މި މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފުރުޞަތު ނުދީ ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ އިޖުރާއަތުތަކަށްތޯ؟

20. މި މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް ބަންދުކުރުމަށް ފުރުޞަތު ނުދީ އަމުރުކޮށްފައިވަނީ 23 ޖޫން 2022ގެ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1196 އަމުރުކަމަށްވާއިރު، މި އަމުރުގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބު ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[44] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގެ ދަށުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ނިޒާމަށް ގެއްލުން ލިބިދާނެ" ކަމަށެވެ. އެގޮތުގެ ނިސްބަތްކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކަކީ "ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށްތަކުގެ ބާވަތް ނުވަތަ ހިނގިކަމަށްވާ ގޮތް" ފިޔަވައިއެވެ. އަދި ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރި ސަބަބުތައް ބަޔާންކުރުމުގައި ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[45] 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (3) ވަނަ ނަންބަރާއި، (6) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާކަން ބަޔާންކޮށްދީފައި އެ ގަވާއިދުގައި[46] ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

21. ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހުށަހެޅުން އެ އަމުރަށް ބަލައިލާއިރު "ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[47] 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި، (ށ) ގެ 3، 4، 5 އަދި 6 ވަނަ ނަންބަރާއި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[48] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)" އަށް ބަލައިގެން ކަމަށްވާއިރު،[49] ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މި އަމުރު ނެރުއްވައިފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ

---

[44] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[45] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01

[46] އެސަދ

[47] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01

[48] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[49] ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިނގާފައިވާ ރިފަރެންސް ނަންބަރު MF/194462 ބަންދުކުރުމުގެ ރިކުއެސްޓުގައި އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމް

ޤާނޫނުގެ[50] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)އަށް ރަވާލާދީއެވެ. މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) މި މާއްދާއަކީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[51] 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށްވާ ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ބާވަތެއް ވުޖޫދުވެފައިވާނަމަ، ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފަނޑިޔާރަށް އަމުރުކުރެވިދާނެކަން ބަޔާންކުރާ މާއްދާއެވެ. މި މާއްދާއަށް ބަލާލާއިރު، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކޮންމެވެސް މިންވަރެއްގެ ހެކި ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް ހެކި ނިސްބަތްކޮށްދޭތީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1196 އަމުރުން އިބްރާހީމް [illegible] 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގެ ސަބަބު އެނގެއެވެ. އެހެނަސް، މި އަމުރަކީ ދައުލަތުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ އަމުރެއްނޫނެވެ. އަދި މި އަމުރާއި ގުޅޭ ގޮތުން، ނުވަތަ މި އަމުރުގައި ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[52] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަށް ރަވާލާދީފައިވާތީ، އެއާ މެދު ސުވާލު އުފައްދާ، ތަޢުނު ކޮށްފައިނުވެއެވެ.

22. އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ހުށަހެޅިފައިވާ އަމުރަކީ، އެ ކޯޓުން 23 ޖޫން 2022ގައި ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1196 ކޯޓު އަމުރަށް ނިސްބަތްކޮށްގެން އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެއާ ވިދިގެން ހުށަހެޅުނު އަމުރަކަށްވާތީ، މި ދެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ ނިސްބަތަށް ތާރީޚުތަކުން، ކޮންމެވެސް މިންވަރެއްގެ ހެކި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ހެކި [illegible] ބެލުން ލާޒިމު ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

---

[50] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[51] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[52] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

ހެކީގެ ދަރަޖަ

23. ބަޔާންކުރަނިވި ދެ އަމުރުގައިވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އިސްތިއުނާފު ދައުރުވާ ފަރާތުން ކުރު ކުރިޔަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށްތަކުވެސް ވިޔަފާރީގެ ހެދި ހިނގާފައިވާކަމަށް. 23 ޖޫން 2022ގެ ކޯޓު އަމުރުގައި[53] ހެކީގެ ނިސްބަތުގައި "ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށްތަކުވެސް ވިޔަފާރީގެ ހެދި ހިނގާފައިވީ" ބައްލަވާފައިން، 28 ޖޫން 2022 ގެ އަމުރުގައި[54] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބުގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible] ބަޔާންކުރެއްވެ. އަދި އެ އަމުރުގައި[55] ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ އިންޑިކޭޓަރސް [illegible] އެ [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible]، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށްތަކުވެސް ވިޔަފާރީގެ ހެދި ހިނގާފައިވާކަމަށް [illegible].

24. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] [illegible] ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މައްސަލާ**[56] [illegible] ފަދައިން [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ[57] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން 14 ދުވަހަށް ބަންދުގެ މުއްދަތަށް ވުރެ ދިގު ނުވާނެކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] އިންޑިކޭޓަރސް [illegible] [illegible]. އެ ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންޑިކޭޓަރސް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ[58] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން 14 (ސާދަ) ދުވަހަށް ވުރެ ދިގު ނުވާނެކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި އިންޑިކޭޓަރސް [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ[59] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި

---

[53] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1196 ކޯޓު އަމުރު

[54] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1238 ކޯޓު އަމުރު

[55] އެމަތި

[56] [2021] SC 67

[57] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[58] އެމަތި

[59] އެމަތި

ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް އޮތް ކަމަށް ބަޔާންކުރާ ފުލުހުންގެ އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓަކަށެވެ. އަދި މި ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންތައްތައް އެގޮތުގައި ވުޖޫދުގައި އޮތުން އެފަދަ ކަމެއް ވުޖޫދުގައި [illegible] [illegible] ބެލުމުގެ މައްޗަށް [illegible]، އެއް [illegible] ގިނަ ކަންތައްތައް ރިޕޯޓުގައި [illegible] ރިޕޯޓަކަށް [illegible] އިތުރުން، ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ހިމެނިފައިވާ ރިޕޯޓަކަށްވާންވާނެއެވެ.[60]

25. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓަކުން [illegible]، 22 ޖޫން 2022ގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 21 ޖޫން 2022 ގައި [illegible] އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓު [illegible]. 28 ޖޫން 2022ގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓު 27 ޖޫން 2022އަށް [illegible] ރިޕޯޓު [illegible]. މި [illegible] ރިޕޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] 27 ޖޫން 2022ގެ ރިޕޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި 21 ޖޫން 2022 ގެ ރިޕޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި ރިޕޯޓުގައިވެސް 2022 ޖޫން 21 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިޕޯޓުގައި 2022 ޖޫން 21 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި ރިޕޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންޓެލިޖެންސް

---

[60] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމަށް ދެކޮޅުހެދުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

ފުލުހުންނަށް ލިބިފައިވާ ޙާލަތެއްގައި، އެކަން ހުއްޓުވުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތެއް، ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ކަމަށް ނުވަތަ އެ ހެކި ލިބެން އޮތީ އޭނާއާ ސުވާލުކޮށްގެންދަން ބަޔާނެއް ނުކުރެއެވެ. ނުވަތަ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، [illegible] [illegible] ހެކި [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤަށް ހުރަސް [illegible] ނުވަތަ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ [illegible] ކަމަށް [illegible] ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤަށް ހުރަސް [illegible] ނުވަތަ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ [illegible] ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވީމާ، މި މައްސަލައިގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ[61] 27 ވަނަ މާއްދާގެ (7) ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ[62] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 145-J/MA/2022/1238 (28 ޖޫން 2022) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[61] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[62] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

26.މި ހުކުމް ފާސްކުރާއިރުގެ، ސަރީޙަކޮށް ދެން ބަލަންޖެހޭނީ ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[63] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން "އެކަށީގެންވާ ޝުބުހަތެއް" ނޫން ހާލަތުގައި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[64] 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގެ ބުނުމަށް، އެއިން ހާލަތެއް ވުޖޫދުވެފައިވާކަން [illegible] ބެލުމުގެ [illegible].

[illegible] ދުވަސްތަކުގައި [illegible] އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] ބެހޭގޮތުން

27. މި މައްސަލައިގައި [illegible] ސުޕްރީމްކޯޓުން [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު[65] 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] ސުޕްރީމްކޯޓުން [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު[66] 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] 28 ޖޫން 2022 ގައި [illegible] ސުޕްރީމްކޯޓުން [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި، މި ގަވާއިދުގެ (ހ) ގެ 3، 4، 5 އަދި 6 ވަނަ ނަންބަރުތަކަށް [illegible].[67]

---

[63] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[64] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[65] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01

[66] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01

[67] [illegible] ނަންބަރު MF/194533 [illegible]

28. ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއް ބަންދުކުރުމަށް އެދޭ ސަބަބާއި، އަދި އޭނާ ބަންދުކުރުމަށް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ބާރަށް ވުޖޫދުވެފައިވާ ކަން ގޮތަކަށްކަން ޝަރީޢަތުގައި ޤާނޫނުތަކުގެ އިތުރުން، އޭނާ ގުޅުވައިގެ ހުރި ޖެހިލުމަކީ ގޮތުގައި ބަންދުކުރެވޭނެއެވެ. މިސާލަކަށް ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ހެކިން ނުފޫޒު ފޯރުވާނެކަމަށް ބެލެވޭ ކަންތައްތަކެއް، ނުވަތަ އެ މީހާ ފިލައިގެންދާނެ ކަމަށް ބެލެވޭ ހާލަތްތަކެއް ހުރިނަމަ އެކަން އެދޭ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގައި ބަންދުކުރެވޭނެއެވެ.

ހެކި ފޮރުވުން ނުވަތަ ހެކި ބަސް ދޭން ހުރި މީހަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތް ކަމަށް ބުނުން

29. ހެކި ފޮރުވާނެކަމަށް، ނުވަތަ ހެކި ބަސް ދޭން ހުރި މީހަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވާނެކަމަށް ބެލެވޭ މިންގަނޑުތައް ތަފްސީލުކޮށްދީފައިވާ ސުޕްރީމްކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[68] 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައެވެ. މިގޮތުން ވަކިކުރާ ރިޢާޔަތްކުރަންވާނީ (1) މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤަށް އަދި ޝަރީޢަތަށް ހުރަސްއެޅުން ބަލާއިރު، ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާގެ ބާރު ނުފޫޒުން ހުރިކަން ނުވަތަ ނުންކަން (2) މައްސަލައިގެ ހެކިބަސް ދޭން ހުރި މީހުންނަށް ނުފޫޒުފޯރުވާނެކަމަށް ބެލެވޭ ކަމެއް އޮތް މިންވަރަށް، ހެކިންނަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތް މިންވަރު (3) ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ބާވަތާއި ނުވަތަ ނުނިކުމުން (4) ދުޅަހެޔޮކަމާއި ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ މަޤާމާއި، ބޮޑައި ނުފޫޒު އޮތް މިންވަރު، މިނިވަންކަން ކޮޅުގައި ބަލަންޖެހޭނެއެވެ.

30. މި ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަލާފައިވަނީ ސުޕްރީމްކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[69] 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރަށެވެ[70]. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވާ ތަފްސީލު

---

[68] ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01

[69] އިސްވެ

[70] (2) މައްސަލައިގެ ހެކިބަސް ދޭން ހުރި މީހުންނަށް ނުފޫޒުފޯރުވާނެކަމަށް ބެލެވޭ ކަމެއް އޮތް މިންވަރަށް، ހެކިންނަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތް މިންވަރު

އޮތީ ވަރަށް ކުރީ މަރުޙަލާގައިކަމަށާއި، އެ ވަގުތު އެތަނުގައި އުޅުނު މީހުންގެ މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށް އެ މީހުންގެ ބަޔާންތައް ރަސްމީ ކޮށް ނެގުމުގެ މަސައްކަތްކުރާ ކަމަށެވެ.

31. މިކަންކަމަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތް ހައްޔަރުކުރި ފުލުހުން ހިފަހައި އިތުރު މީހެއްގެ ނުވަތަ ބައެއްގެ ބަޔާނެއް ނަގާފައިވާކަން އެނގޭކަށް ނެތެވެ. އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް 28 ޖޫން 2022ގައި ދެވަނަ ފަހަރަށް ހުށަހެޅިއިރުވެސް ހުށަހަޅާފައިވަނީ 23 ޖޫން 2022 ގައި އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތް ބަންދުކުރުމަށް އެދުނުއިރު ހުށަހަޅާފައިވާ ހެއްކެވެ. މި މައްސަލައިގައި ހެކިބަސް ދޭން ތިބިކަމަށް ނަމަވެސް، އެ ފަރާތްތަކާއި އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތާއި އޮތް ގުޅުމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބެއްނެތެވެ.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

32. މި ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގަވާއިދުގެ[71] 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އެވެ. މި މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

33. މި ނުކުތާ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޙައްޤުވާ ފަރާތުން

---

[71] [illegible]

އަމަލީގޮތުން ހަރަކާތްތެރިވެފައިވާކަން އުނގެނެއެވެ. އޭނާގެ ބިލާދީގައި ޖަރީމާތަކުން އުޅުނު ގޮތުން
ނިޒާމް ހަރަކާތްތެރިވެގެން މިފަދަ ކުރިއަށްގެންދާ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބައިވެރިވެފައިވާ، މިފަދަ
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ގޮތުގައި ސިޔާސީ ފިކުރެއް ކުރިއަށްދާ މުޖުތަމަޢުގައި ހިނގި އަމަލެއްކަމަށް
ބެލުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަމާއި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް އެއީ
13 [72]ގަވާއިދުގެ އިޖުރާއަތުގެ ޖިނާއީ ސިޔާސަތުކުރެވޭ ކަމުގެ ޖިނާއީ ހަމަޖެއްސުމުގެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (6) ވަނަ ނަންބަރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން[73]
ފުރިހަމަވެފައިވާކަމަށެވެ.

34. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ ވަކި ކުށަކަށްވާތީ، އެގޮތުން ޖުމްލަ
ބައްލަވާލުމަށް ސަބަބުވި ޚާއްޞަ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭނެއެވެ.[74] އެއާ ގުޅިގެން ބަލަންޖެހޭނީ، އޭނާއަށް
ދޭންޖެހޭ އަދަބަކީ ޖަލަށް ލުއިކޮށްދީ، ޖަލަށްލާ ހުކުމެއް ކުރުމާއި، އެކަމުގެ ދުވަސް ކުޑަކުރުމާއި އަދި
އެހެން ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނެތް ނަމަ ގޮތުގައި ބަލާފައިވާ، އަދި މީހުންގެ އެ ދިރިއުޅުން ނިސްބަތްވާ ކަންކަމުގެ މައްސަލައެވެ.

35. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފުރައިން މާގެ ދުވަސް ފާހަގަކުރުމުގެ ހިނދު ހަމަވާ
ނިމިގެން ދިޔައީ ބަޔަކު ގަޔާއި ބޮޑު ހަރުސަން ވަކި، އެމަނުގައި ސެއިޓާ ބަލަހައްޓާކަން ހިސާ ފުދުނުގެ
ސަރުކާރު ބަޔަކު ވުޒާރާތަކުގައި، އެ ހަރަކާތުގައި ބައިވެރިވާން ނިމި މީހުންގެ ހިތްވަރުގައި ބެލުމުގެ އުޅުނު
ގޮތުން، އެއަށްވުރެ ނިމި މީހުން ކުރިމަތިވެއްޖެ، އެއަށްވުރެ ހުރި މުޅިގޮތުން ގޮތުންދިޔަ، އެއަށްވުރެ ނިމި
މީހުންގެ ސަލާމަތަށް ޓަކައި ނަތީޖާއެއްގެ ބަރުދަން ކުރިމަތިކުރެވޭނެއެވެ. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ

---

[72] އެމަތި

[73] (3) ޖުރުމުގެ ބާވަތް ވަކިކޮށް ދެނެގަތުމުގައި ބަލާ ބައިވެރިވުމުގެ ގޮތް
(4) ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށް ކުރުމުގައި ބޭނުންކުރި ވަސީލަތް، ކުށުގެ ކުރިން ދިމާވި، ކުށްކުރުމުގައި އަމިއްލައަށް ހިއްސާވުމަށް ކުރި
(5) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި މީހާގެ ހައިސިއްޔަތު މުޖުތަމަޢުގައި ނުރައްކާތެރި ކުރިމަތިވެދާނެ އަސަރުތައް ފެނުން ސަލާމަތަށް
(6) ކުށުގެ ސަބަބު ހިނގާފައިވާ ޒަމާނަ ހަމައެކަނި ބަލާއިރު

[74] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާ

ބައިވެރިވުން މިކަމުގައި އޮތް ކަމަށް ބުނާ މިންވަރު[75]، މިކަން ނިމިދިޔަ ގޮތަށް ބަލާއިރު، ނިސްބަތުން ކުޑައެވެ. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ފުށުން އަނިޔާވެރިކަން ފެނިފައިނުވާތީއާއި އަދި މީހުންގެ ހިތުގައި ބިރުވެރިކަން އުފެދޭފަދަ އަމަލުތަކުގައި އަމަލީގޮތުން ބައިވެރިވެފައިވާކަން އަދި ޢަދާވަތް ހަދައިގެން އަމަލީގޮތުން ހަރަކާތްތެރިވެފައިވާކަން މިހިނދު އެނގޭކަށްނެތެވެ. މިކަންކަމަށް ބަލައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ފުށުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ބެލުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތްކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 2-28 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމެއް ނުބަލައި ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ

36. މި ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށްތަކަކީ ކަފާލަތުން ދޫކުރެވޭ ބާވަތުގެ ކުށްތަކަށްނުވާއިރު، އެހެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމުމަކީ ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[76] 2-28 ވަނަ މާއްދާއާއި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[77] 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމެއް ނުބަލައި، ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމަށެވެ.

37. ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[78] 63 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރަނީ ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ހިންގިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލަތަކުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހާ ހަވާލާތުގެ އުސޫލުން ދޫކުރެވޭނެކަމަށެވެ.

---

[75] [illegible] 2022 ޖޫން 21 ވަނަ ދުވަހު ހިނގި ހަރަކާތުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ބައިވެރިވުން ކަމަށް [illegible]

[76] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[77] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[78] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[79] 28-2 ގައި ބަޔާންކުރަނީ ހަމަ މިފަދައިންނެވެ. މި ޤާނޫނުގެ 28-5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ތަޙުޤީޤު ހިންގުމުގެއާއި، މީހުން ހައްޔަރުކޮށް ބަންދުކުރުމާއި، ދަޢުވާ އުފުލުމާއި ގުޅޭ ގޮތުން ވަކި އިޖުރާއަތުތަކެއް ނުވަތަ ވަކި މުއްދަތުތަކެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ މަސައްކަތް ހިނގާނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައްކަމަށެވެ. މިގެ އިތުރުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގެ ޚާއްޞަ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، މައްސަލަތައް ތަޙުޤީޤު ކުރުމާއި، މީހުން ބަންދުކުރުމާއި، ޝަރީޢަތް ކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާއި އެއްގޮތަށެވެ.[80]

38. ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި[81] ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހާ [illegible] ބަންދުން [illegible] ގުޅޭ އެއްވެސް [illegible] [illegible] ދޫކޮށްލުމާއި، [illegible] [illegible] އިތުރު ޝަރުޠުތަކާއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމާއި ގުޅޭ [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[82] 66 ވަނަ މާއްދާގައެވެ.

---

[79] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[80] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[81] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[82] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

39. ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި[83] ސާފު [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 ([illegible] ޤާނޫނު)ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible] ޤާނޫނު[84]ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible]

40. ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި[85] [illegible] ޤާނޫނުގެ[86] 28-5 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[87] 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް[88] [illegible]

---

[83] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[84] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011

[85] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[86] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[87] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[88] [illegible]

މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[89] 28-2 ވަނަ މާއްދާއާއި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[90] 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށް ނުލައި، ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމަށް ބެލެވޭނެ ސަބަބެއް ނެތް ކަމުގައި އަހުރެން ފެނެއެވެ.

ނިންމުން

41. އެހެންކަމުން، [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1238 ކޯޓު އަމުރު [illegible] ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް އަހުރެން ފެނެއެވެ.

ޙުކުމް:

[illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2022/1238 ކޯޓު އަމުރު [illegible].

[illegible]

އިސް ފަނޑިޔާރު [illegible]

ފަނޑިޔާރު [illegible]

([illegible])

ފަނޑިޔާރު [illegible]

---

[89] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015

[90] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016